

Søren Friis Hansen
Jens Valdemar Krenchel

Dansk selskabsret 1

Indledning til selskabsretten

5. udgave

Søren Friis Hansen & Jens Valdemar Krenchel

Dansk selskabsret 1 – Indledning til selskabsretten

5. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2017

ISBN 978-87-619-3931-9

Omslag: Sisterbrandt designstue, København

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
--------------	---

Del 1 Det selskabsretlige univers

Kapitel 1 Selskabsrettens grundbegreber	19
1.1 Selskabsretten	19
1.1.1 Fremstillingens emne og systematik	19
1.1.1.1 Fremstillingens genstand	19
1.1.1.2 Erhvervsvirksomhed i offentligt regi	24
1.1.2 Selskabsrettens mål og midler	31
1.1.2.1 Selskabsrettens funktion	31
1.1.2.2 Regulering eller deregulering	35
1.1.2.3 Konkurrence mellem retssystemer på selskabsrettens område	37
1.1.3 Forholdet mellem selskabsretten og skatteretten	41
1.1.3.1 Regelkonflikter mellem selskabsretten og skatteretten ..	41
1.1.3.2 Johnson Holding-dommen og gældende ret	45
1.1.3.3 Et kommanditselskab kan IKKE omkvalificeres i skatteretlig henseende	49
1.1.3.4 Retspolitik	52
1.2 Selskab og selskabsdeltagere	54
1.2.1 Samvirker og selskaber	54
1.2.1.1 Samvirker og retlig kvalifikation	54
1.2.1.2 Begrebet »selskab«	57
1.2.2 Selskabsdeltagere (kapitalejere)	58
1.3 Selskabsformerne	61
1.3.1 Om selskabsformerne	61
1.3.2 Kapitalselskaber	65
1.3.3 Personelselskaber	66
1.3.4 De øvrige selskabsformer	66
1.3.5 Den selskabsretlige aftalefrihed	67
1.3.5.1 To aspekter af den selskabsretlige aftalefrihed	67
1.3.5.2 Om selskabsretlig typetvang	70
1.3.5.3 Selskaber hvor en eller flere deltagere hæfter begrænset for selskabets gæld	72

Indholdsfortegnelse

1.3.5.4	Typetvang som følge af kravet om registrering af reelle ejere	73
1.3.6	Præceptive og deklaratoriske regler	77
1.3.7	Valg af selskabsform	77
1.4	Virksomhed og firma	79
1.5	Juridiske personer og retssubjektivitet	80
1.5.1	Baggrunden for diskussionen	80
1.5.1.1	Samvirkers status som retssubjekt	80
1.5.1.2	Definition af begrebet »juridisk person«	83
1.5.2	De enkelte selskabsformer	87
1.5.3	Retsvirkninger	89
1.5.4	Status som skattesubjekt	92
1.5.4.1	Generelt om skattesubjektivitet	92
1.5.4.2	Personelskaber er ikke skattesubjekter	94
1.5.4.3	Særligt om SEL § 2 A og SEL § 2 C	98
1.5.4.4	Kildeartsbegrænsning af underskud fra deltagelse i personelskaber	99
1.6	Selskabsorganer	100
1.7	Egenkapital og fremmedkapital	101
1.7.1	Begrebet egenkapital og dets anvendelse	101
1.7.2	Fremmedkapitalen	107
1.7.3	Egenfinansiering og fremmedfinansiering	107
1.8	Selskabskapitalen	108
1.9	De enkelte interessegrupper i selskabet	109
1.9.1	Selskabsdeltagerne	109
1.9.2	Tredjemand	110
1.9.3	Kreditorerne	116
1.9.4	Selskabets medarbejdere	116
1.9.5	Offentligheden	117
Kapitel 2	Selskabsrettens kilder	119
2.1	Kapitalselskabsloven	119
2.1.1	Selskabsretsreformen 2009	119
2.1.2	Den hidtidige lovgivning: Aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven	122
2.2	Andre selskabsretlige love	123
2.2.1	Årsregnskabsloven	123
2.2.2	Fondslovene	124
2.2.3	Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder	124
2.3	Reguleringen af de øvrige selskabsformer	125
2.4	Andre selskabsretlige retskilder	126

Indholdsfortegnelse

2.4.1	Retspraksis og administrativ praksis	126
2.4.2	Den selskabsretlige litteratur	128
2.4.3	Udenlandsk ret som retskilde	129
Kapitel 3	Selskabsdeltagernes hæftelse for selskabets gæld	131
3.1	Problemet	131
3.2	Indgåelse af aftaler på selskabets vegne	132
3.2.1	Problemet	132
3.2.2	Legitimation og bemyndigelse	133
3.2.3	Fastlæggelse af aftalens parter	134
3.2.4	Betydningen af selskabsbetegnelsen	138
3.2.5	Medkontrahentens forhold	142
3.2.6	Ændringer i selskabskonstruktionen	143
3.3	Selskaber med personlig hæftelse for en eller flere selskabsdeltagere	145
3.3.1	Personlig hæftelse	145
3.3.2	Interessentskaber og kommanditselskaber	146
3.4	Selskaber med begrænset hæftelse	147
3.4.1	Definition af begrebet »begrænset hæftelse«	147
3.4.2	Aktieselskaber og anpartsselskaber	148
3.4.3	Grundprincipper for kapitalselskabslovens kreditorbeskyttelsesregler	149
3.4.4	Foreninger og andelsselskaber	150
3.5	Tilsidesættelse af den begrænsede hæftelse	151
3.5.1	Krav mod selskabet gøres gældende mod selskabsdeltagerne	151
3.5.2	Identifikation	153
3.5.3	Lovhjemlet tilsidesættelse af den begrænsede hæftelse	156
3.5.4	Ansvarsgennembrud	160

Del II Selskabsretten i kontekst

Kapitel 4	Selskabsrettens historie	169
4.1	Aktieselskabet opstår i Europa	169
4.1.1	Tiden indtil 1800	169
4.1.2	De første selskabsretlige love i Europa (1808-ca. 1850)	170
4.1.3	Udviklingen i Europa (1850-1900)	175
4.1.4	Udviklingen i Norden i løbet af 1800-tallet	176
4.2	De første danske selskabslove (1917-1972)	178

Indholdsfortegnelse

4.3	Aktieselskabsrettens knopskydning og EU-harmonisering (1973-1995)	179
4.4	Regulering og deregulering (1996-).	181
4.4.1	Deregulering af aktieselskabsretten?.	181
4.4.2	Anpartsselskaber	183
4.4.3	Fortsat internationalisering.	184
Kapitel 5	EU-selskabsret og international selskabsret	187
5.1	Selskabers nationalitet.	187
5.1.1	Selskabsret er national ret	187
5.1.1.1	Om kapitel 5.	187
5.1.1.2	Centrale begreber.	190
5.1.1.3	Særligt om international skatteret	193
5.1.2	Dansk international selskabsret	196
5.1.2.1	Fra hovedsædestat til registreringsstat	196
5.1.2.2	Det selskabsretlige hjemsted	199
5.1.2.3	Dansk selskabsrets territoriale udstrækning	201
5.1.2.4	Om hovedsædeteorien.	202
5.1.3	Selskabers etableringsfrihed	203
5.1.3.1	EUF-traktatens artikel 54	203
5.1.3.2	Primær etablering	208
5.1.3.3	Efterfølgende primær etablering	210
5.1.3.4	Grænseoverskridende flytning af hjemsted; Cartesio og VALE.	214
5.1.3.5	Sekundær etablering	215
5.1.4	Centros Limited mod Erhvervs- og Selskabsstyrelsen	217
5.1.5	Domstolens afgørelse i sag C-208/00, Überseering.	221
5.1.5.1	Baggrunden for Überseering og sagens faktum	221
5.1.5.2	Domstolens dom af 5. november 2002	224
5.1.5.3	Betydningen af Domstolens afgørelse i Überseering	227
5.1.6	Domstolens dom i sag C-167/01, Inspire Art	232
5.1.6.1	Baggrunden for sag C-167/01 og sagens faktum.	232
5.1.6.2	Domstolens afgørelse i Inspire Art-sagen	234
5.1.7	Domstolens dom i sag C-210/06, Cartesio.	237
5.1.7.1	Sagens baggrund og faktum	237
5.1.7.2	Domstolens dom	238
5.1.7.3	Vurdering af Cartesio	240
5.1.7.4	Grænseoverskridende flytning af hjemsted; Sag C-378/10, VALE.	243
5.1.7.5	Grænseoverskridende flytning af hjemsted i dansk ret	249

Indholdsfortegnelse

5.1.8	Samlet vurdering af Domstolens praksis om selskabers etableringsfrihed.	251
5.1.8.1	Det EU-retlige diskriminationsforbud.	251
5.1.8.2	Det EU-retlige restriktionsforbud	254
5.1.8.3	Betydning af Domstolens praksis for efterfølgende primær etablering	255
5.1.8.4	Hovedsædteorien kan ikke håndhæves over for EU-selskaber.	256
5.1.8.5	Politisk modstand mod Domstolens praksis.	266
5.1.8.6	Perspektivering.	269
5.2	EU-selskabsret som fælles grundlag for national ret	271
5.2.1	Harmoniseringen af selskabsretten i EU	271
5.2.2	EU-retsakter som retskilder.	274
5.2.2.1	Forordninger og direktiver	274
5.2.2.2	Pligt til EU-konform fortolkning af national ret	276
5.2.2.3	Præjudicielle spørgsmål, jf. artikel 267 TEUF	285
5.3	De vedtagne retsakter	286
5.3.1	Det første direktiv (Publicitetsdirektivet)	286
5.3.2	Det andet direktiv (Kapitaldirektivet)	291
5.3.3	Det tredje og sjette direktiv (spaltning og fusion).	297
5.3.4	Regnskabsharmoniseringen	297
5.3.4.1	Regnskabsdirektivet.	297
5.3.4.2	Det ottende direktiv (revisordirektivet).	300
5.3.4.3	Regnskabsforordningerne (internationale regnskabsstandarder).	300
5.3.5	Elleve og tolvte direktiv (filialer og enkeltmandsselskaber)..	301
5.3.6	Forordningen om europæiske økonomiske firmagrupper ..	303
5.3.7	SE-selskabet (det europæiske aktieselskab)	303
5.3.7.1	Baggrunden for SE-selskabet	303
5.3.7.2	Forordning 2157/2001/EF.	305
5.3.8	SCE-forordningen (det europæiske andelselskab)	308
5.3.9	Grænseoverskridende fusioner	310
5.3.9.1	Grænseoverskridende fusion kræver EU-retlig hjemmel	310
5.3.9.2	Direktiv 2005/56/EF.	311
5.3.9.3	Sag C-411/03, Sevic Systems.	312
5.3.10	Direktivet om aktionærrettigheder.	320
5.4	De ikke-vedtagne retsakter	321
5.4.1	Det femte direktiv (strukturdirektivet)	321
5.4.2	Det niende direktiv (materiel koncernret).	322
5.4.3	Det fjortende direktiv (selskabers nationalitetsskifte)	324

Indholdsfortegnelse

5.4.4	Nye europæiske selskabsformer	324
5.4.4.1	Det europæiske anpartsselskab (SPE)	324
5.4.4.2	Den europæiske fond.	326
Kapitel 6	Kapitalmarkedsretten i grundtræk	329
6.1	Kapitalmarkedets aktører	329
6.1.1	Kapitalmarkedsretten som selvstændig juridisk disciplin ..	329
6.1.2	Kapitlet og dets opbygning	335
6.1.3	Kapitalmarkedsrettens aktører	336
6.1.4	Tilsyn og regelfastsættelse	340
6.1.5	Selskabsretlige regler for børsnoterede selskaber	341
6.1.5.1	Det 'børsnoterede' aktieselskab.	341
6.1.5.2	Det 'børsnoterede' aktieselskab i kapitalselskabsloven og årsregnskabsloven	343
6.1.5.3	Generalforsamlinger i børsnoterede selskaber	345
6.2	Børsintroduktion.	350
6.2.1	Baggrunden for børsintroduktion	350
6.2.2	Betingelser for børsnotering	351
6.2.3	Prospekter.	351
6.3	Oplysningsforpligtelser.	352
6.3.1	Oplysningsforpligtelserne og deres baggrund	352
6.3.2	Periodiske og løbende oplysningsforpligtelser.	353
6.3.3	Den kontinuerlige oplysningsforpligtelse	354
6.4	Overtagelsestilbud	355
6.4.1	Overtagelsestilbud og deres baggrund	355
6.4.2	Hvornår udløses pligt til at give overtagelsestilbud?	356
6.4.3	Indholdet af overtagelsestilbuddet	356
6.4.4	Er en pligt til overtagelsestilbud hensigtsmæssig.	357
6.5	Misbrug af intern viden	357
6.5.1	Insiderhandel	357
6.5.2	Videregivelse af intern viden og kursmanipulation	359
Kapitel 7	Retsøkonomi	361
7.1	Baggrund for kapitlet	361
7.2	(Rets)økonomiske begreber	364
7.2.1	Målestokken: Om penge og velfærd	364
7.2.2	Maksimering og ligevægt.	365
7.2.3	Effektivitet.	366
7.2.4	Ejendomsret	367
7.2.5	Spilteori.	369
7.2.6	Transaktioner og transaktionsomkostninger.	371

Indholdsfortegnelse

7.2.7	Teorierne i praksis: Markedssvigt	371
7.2.7.1	Monopol	371
7.2.7.2	Eksternaliteter	372
7.2.7.3	Offentlige goder	374
7.2.7.4	Asymmetrisk fordelt information	374
7.3	Retsøkonomi og selskabsret	375
7.3.1	Virksomheden fra et økonomisk synspunkt	375
7.3.2	Ansvarsbegrænsning	375
7.3.3	Stemmeret	379
Kapitel 8	Erhvervsstyrelsen	383
8.1	Baggrund og organisation	383
8.1.1	Offentlighedsprincippet	383
8.1.2	Erhvervsstyrelsens opgaver og organisation	385
8.1.3	Anmeldelse af oplysninger	386
8.1.4	Erhvervsstyrelsens selvregistreringsløsning	387
8.1.5	Tidsfrister og fristberegning	389
8.1.6	Det Centrale Virksomhedsregister (CVR)	390
8.2	Selskabsretlig gyldighed	393
8.2.1	Regelværket	393
8.2.2	Praktisk gennemførelse af offentlighedsprincippet	394
8.2.3	Retsvirkningen af registrering	394
8.3	Legalitetskontrol	400
8.3.1	Erhvervsstyrelsen som kontrolmyndighed	400
8.3.2	Erhvervsstyrelsens legalitetskontrol og praksis om vedtægtsrelevans	404
8.3.3	Hjemmel til yderligere prøvelse	409
8.4	Prøvelse af Erhvervsstyrelsens afgørelser	409
8.4.1	Erhvervsankenævnet	409
8.4.2	Domstolsprøvelse	411
Forkortelser		413
Litteraturliste		417
Relevante hjemmesider		420
Domsregister		421
Stikordsregister		425